

FORORD

Bogen »Schreibfreude« indeholder 16 tekster med aktuelle emner, hvor der til hver tekst er forskellige opgaver, som lægger op til både mundtligt og skriftligt arbejde. Teksterne kredser om emner, som appellerer til de unge, såsom identitet, kærlighed, hævn og skyld, kønsroller, karriere mm. På bogens side 6 er tekster og emner oplistet, men de fleste tekster kan sagtens indgå i andre emner end de foreslåede.

Opgaverne har form og indhold som skriftlige eksamensopgaver (begynder og fortsætter), men man kan med fordel læse teksterne som en del af et emne og understøtte denne læsning med tekstforståelsesopgaven (opgave 1) og med den tekstintegrerede grammatik i de sproglige opgaver 2 - 4. Disse opgaver understøtter tilegnelsen af det tekstrelevante ordforråd til det videre arbejde med teksten, som opgaver under punkt 5 lægger op til.

Opgaverne egner sig glimrende som udgangspunkt for at tale om teksten og arbejde med dens indhold. Begynderopgaverne er i omfang og niveau lettest, men begge opgavetyper kan anvendes både på B-niveau og A-niveau.

På B-niveau kan pindene i 5.1 og opgaverne under 5.2 danne udgangspunkt for mundtligt arbejde og/eller en kortere skriftlig besvarelse. Pindene i 5.1 giver eleverne træning i at sammenfatte dele af teksten og at lave en disposition til et mundtligt oplæg om hele teksten. Opgaverne i 5.2 giver eleverne træning i flere af de delinstrukser, der kan indgå ved mundtlig eksamen. På B-niveau vil elevernes arbejde med opgave 1 - 4 samt 5.1 og 5.2 typisk kunne foregå i undervisningstiden fx parvis eller som gruppe- eller klassearbejde.

På A-niveau kan der arbejdes med teksterne på samme måde, men tillige arbejdes mere målrettet med teksterne som træning af besvarelse af skriftlige eksamensopgaver. I starten kan man her bruge opgaver til tysk begynderniveau, hvor omfanget af teksten er væsentlig mindre og de sproglige opgaver 2 - 4 lettere, men stadig træner de områder, som der kan testes i til eksamen på A-niveau. Også her kan man give eleverne mulighed for parvis, i grupper eller i klassen at tale besvarelsen af både opgave 1 - 4 og opgaverne 5.1 og 5.2 igennem, før eleverne så afslutter arbejdet med en skriftlig besvarelse.

Stilladseringen af arbejdet med teksterne, som eleverne også kender fra den daglige undervisning i tysk, er overordnet set en proces, der går fra læsning og tekstforståelse til grammatisk forståelse og beherskelse af grammatikken til at tale og skrive i et frit og nuanceret sprog. Det er vigtigt, at eleverne oplever denne stilladsering som formålstjenlig og dermed gavnlige for deres sprogfærdighed såvel mundtligt som skriftligt.

Undervejs i træningen kan det være nyttigt, når eleverne har godt kendskab til teksten, at lade dem skrive 5.1 og 5.2 ud fra stikord og uden at have adgang til tekstforlægget. Hermed trænes eleverne i at formulere sig i et »selvstændigt sprog«, sådan som det ønskes jf. læreplanen.

Bogens tekster og tilhørende opgaver har vi udarbejdet på baggrund af kravene til de officielle eksamensopgaver, men der kan i enkelte tilfælde være mindre afvigelser. I de sproglige opgaver 2 - 4 er de fleste formuleret ud fra allerede kendte opgaver og tager udgangspunkt i de grammatikemner, som der ifølge vejledningen kan testes i. Under punkt 5.2 indgår ikke som i de officielle eksamensopgaver muligheden for at inddrage et videoklip. Her kan læreren evt. selv supplere med et aktuelt videoklip eller et fungerende link.

I forbindelse med opgaverne 5.1 og 5.2 har vi ikke angivet det forventede omfang af besvarelsen eller en tidsramme, da læreren i undervisningen selv kan sætte rammerne med udgangspunkt i læreplan og vejledning og justere efter holdets aktuelle niveau og behov. Gloseringen af teksterne er stort set som i officielle eksamensopgaver, både med hensyn til antal og informationer, dvs. en oversættelse til dansk og angivelse af køn ved substantiver. Det begrænsede antal gloser træner gættestrategier og ordbogsopslag.

Skrivning kan have stor betydning for sprogindlæring, da den udvikler den sproglige bevidsthed – og dermed også fremmer læsefærdigheden, tekstforståelsen og formidlingsevnen. Med udgivelsen »Schreibfreude« har læreren mulighed for at integrere skriftligheden i det øvrige tekstarbejde, så det skriftlige arbejde ikke skal opleves som en selvstændig disciplin, men være en meningsfuld aktivitet, der er med til at understøtte talefærdigheden, sådan som læreplan og vejledning for tysk B og tysk A foreskriver det.

Vi har i forbindelse med bogen brugt vores erfaringer fra arbejdet i opgavekommissionen for tysk for stx, og de fleste af teksterne og opgaverne er afprøvet af elever på Gribskov Gymnasium.

På Tyskforlagets hjemmeside findes skabeloner til brug ved besvarelse af de enkelte opgaver.

Oktober 2023

Hørsholm, Flensborg og København

Birgit Kastberg, Heino Aggedam og Søren Dahl